

Besöksutveckling och trender i svenska fjällen

- sammanställning av resultat från enkätundersökning juni 2016

Sammanfattning av resultaten

- **Positiva prognoser för sommaren:** Åtta av tio tror på en ökning av besökare jämfört med samma period förra året.
- **Stabil besöksökning de senaste fem åren:** Åtta av tio har upplevt en ökning i besökstalen jämfört med för fem år sedan.
- **Ökning av utländska besökare:** Nästan tre av fyra anger att de utländska besökarna har ökat under de senaste fem åren.
- De tre främsta anledningarna till ökningen är:
 - Ett generellt ökat intresse för den svenska vildmarksupplevelsen.
 - Generellt ökat intresse för Sverige.
 - Riktade marknadsföringsinsatser.
- Holländare är den grupp som flest nämner som en grupp som ökat.
- **Barnfamiljer ökar:** Drygt fyra av tio anger att barnfamiljer har ökat under de senaste fem åren, fem procent att de minskat vilket ger en tydlig nettoökning.
- **(Ny 2016) Svag ökning av svenskar av utländsk bakgrund:** Andelen svenskar med utländsk bakgrund har ökat med en sjättedel under de senaste fem åren. Ingen respondent anger att de har minskat. En av tre svarar "vet ej" så det verkliga antalet kan mycket väl vara högre då inte frågan är så enkel att svara på.
- **Fler ovana besökare:** Drygt hälften instämmer i att det kommer fler ovana besökare till deras destination/fjällstation jämfört med för fem år sedan.
- **Försämrat säkerhetsmedvetande:** Nästan hälften anger att det generella säkerhetsmedvetandet har försämrats under de senaste fem åren. En av tio anger att det har förbättrats.
- **Något bättre utrustade:** Två av tio anger besökarna är bättre utrustade, fyra av tio att det är samma och en av tio att utrustningsnivån har försämrats.
- **(Ny) Fjällbesökarnas vanligaste misstag:**
 - Underskattar vädret och snabba väderomslag: 83 procent
 - Underskattar den egna konditionen: 61 procent
 - Överskattar mobiltäckningen: 56 procent
 - Felaktig klädsel: 33 procent
 - Underskattar avstånd: 33 procent
- **(Ny) Åtta av tio tillhandahåller fjällsäkerhetsinformation**
 - Länk till Fjällsäkerhetsrådets webb: 29 procent.
 - Egen information: 43 procent.
 - I bokningsinformation: 14 procent.
 - Annan information som Fjällsäkerhetsrådets broschyr, annan tryckt info: 100 procent (av dem som tillhandahåller).
- **(Ny) Fyra av tio tillhandahåller säkerhetsinfo på annat språk än svenska**
 - Kan kopplas till att det kommer allt fler internationella gäster.
- **Löpning, cykling på stig, dagstur och (ny) guideade turer ökar mest (nettoförändringar, dvs. de som sagt öka minus de som sagt minska)**
 - Cykling på stig: 56 procent

- Löpning: 55 procent ökning de senaste fem åren
 - Vandring, dag: 55 procent (övernattning: 39 procent)
 - Guidade turer: 44 procent (ny)
 - Fiske: 12 procent
 - Ridning: 11 procent
 - Klättring: 12 procent
 - Paddling: 11 procent (ny)
 - Jakt: -5 procent
 - Downhill: 6 procent
- **(Ny) 16 procent planerar en aktivitet mot nyanlända på sin destination eller fjällstation i sommar.** Flera säger att det är definitivt kommer att bli fler nästa sommar.

Om enkätundersökningen

Undersökningen genomfördes som en webbenkät från slutet av maj till slutet av juni. Den riktades till destinationsbolag, STF:s fjällstationer samt STF:s fjällnära vandrarhem. Av dessa svarade sammanlagt 19 stycken. Bland de svarande från STF fanns två respondenter som

Enkäten skickades till marknadsansvarig eller motsvarande "som har kunskap om besöksutveckling i fjällen, och hur intresset för olika aktiviteter har förändrats de senaste åren".

Syftet med enkätundersökningen har varit att få underlag för att beskriva utvecklingen för fjällturismen i Sverige med avseende på olika trender och aktiviteter. Enkäten genomfördes av Naturvårdsverkets fjällsäkerhetsråd i samarbete med Svenska Turistföreningen (STF). Resultaten är avsedda att användas som ett stöd i det opinionsbildande och kunskapshöjande arbete som bedrivs och som syftar till att förbättra säkerheten för fjällens besökare.

Fjällstationer, vandrarhem och destinationer som svarade på enkäten

STF:s fjällstationer och fjällnära vandrarhem	Destinationsbolag
<ul style="list-style-type: none"> • Kebnekaise • Sylarna • Grövelsjön • Abisko • Helags • Storulvån • "Alla STF:s fjällstugor" • "Samtliga inom STF" 	<ul style="list-style-type: none"> • Arjeplog • Krokombolaget • Jämtlandsfjällen • Destination Funäsfjällen • Destination Vemdalen • Lofsdalen • South Lapland • Visit Idre • Malung-Sälen • Destination Åre

1. Hur bedömer du att besöksantalet på er fjällstation/vandrarhem/destination kommer att utvecklas denna sommarsäsong jämfört med motsvarande period förra året?

	Antal	Procent	
Öka mycket	2	11%	
Öka något	13	68%	
Oförändrat	3	16%	
Minska något	1	5%	
Minska mycket	0	0%	
Vet ej	0	0%	
Total	19	100%	

Kommentar: Åtta av tio bedömer att besöksantalet kommer att öka jämfört med samma period förra året. Det ligger naturligtvis i deras jobb att vara positiva, men siffrorna är starka.

2. Hur har besöksantalet sommartid på er fjällstation/vandrarhem/destination utvecklats de senaste fem åren?

	Antal	Procent	
Ökat mycket	7	37%	
Ökat något	8	42%	
Oförändrat	2	11%	
Minskat något	2	11%	
Minskat mycket	0	0%	
Vet ej	0	0%	
Total	19	100%	

Kommentar: Det återspeglas också i en kraftigt positivt besökstillströmning under de senaste fem åren där åtta av tio svarar att besöksutvecklingen har varit positiv under perioden.

3. Hur har antalet utländska besökare sommartid på er fjällstation/vandrarhem/destination utvecklats de senaste fem åren?

	Antal	Procent	
Ökat mycket	3	16%	
Ökat något	11	58%	
Oförändrat	5	26%	
Minskat något	0	0%	
Minskat mycket	0	0%	
Vet ej	0	0%	
Total	19	100%	

Kommentar: De utländska besökarna fortsätter att öka. Nästan tre av fyra har upplevt fler utländska besökare under de senaste fem åren.

4. Vilka är de främsta orsakerna till att de utländska besökarna har ökat? Flera svar möjliga, max tre stycken.

	Antal	Procent	
Försvagad kronkurs/bättre prisläge för utländska turister	2	14%	
Generellt ökat intresse för Sverige	6	43%	
Ökat intresse för vildmarksupplevelser som erbjuds i svenska fjällen	12	86%	
Ökat intresse för ekoturism	1	7%	
Bättre paketering av turistupplevelser mot utländska gäster	2	14%	
Riktade marknadsföringsinsatser mot utländska marknader	4	29%	
Annat, nämligen:	2	14%	
Vet ej	2	14%	
Total	14	221%	

Kommentar: De främsta orsakerna bakom ökningen av den utländska turismen är det ökade intresset för vildmarksupplevelsen som de svenska fjällen erbjuder, det generellt ökade intresset för Sverige och de riktade marknadsföringsinsatser som genomförts.

Öppna svar-Annat, nämligen: (2)

- Norrskenturismen ökar
- mer internationell marknadsföring och fler arrangerade pressresor

5. Har någon speciell nationalitet ökat särskilt mycket bland era sommarbesökare under de senaste fem åren, och i så fall vilken/vilka?

	Antal	Procent	
Ja, nämligen:	10	59%	
Nej	7	41%	
Total	17	100%	

Öppna svar-Ja, nämligen: (10)

- Storbritannien
- England, Tyskland, Holland, Nordiska länder
- Ryssland
- Japaner, de är inte så många men de har inte kommit till Kebnekaise tidigare
- Nederländerna
- tyskar
- Holländare
- Nederländerna
- Holländare och Tyskar
- Norge

Kommentar: Även om underlaget är begränsat är det ändå tydligt att holländare/nederländare är den grupp som ökat mest under de senaste fem åren.

6. Hur har antalet barnfamiljer sommartid på er fjällstation/vandrarhem/destination utvecklats de senaste fem åren?

	Antal	Procent	
Ökat mycket	1	5%	
Ökat något	7	37%	
Oförändrat	10	53%	
Minskat något	1	5%	
Minskat mycket	0	0%	
Vet ej	0	0%	
Total	19	100%	

Kommentar: Drygt fyra av tio svarar att antalet barnfamiljer har ökat under de senaste fem åren.

7. Hur bedömer du att intresset bland svenskar med utländsk bakgrund att besöka er fjällstation/vandrarhem/destination har förändrats de senaste fem åren?

	Antal	Procent	
Ökat mycket	1	5%	
Ökat något	2	11%	
Oförändrat	10	53%	
Minskat något	0	0%	
Minskat mycket	0	0%	
Vet ej	6	32%	
Total	19	100%	

Kommentar: Det har skett en svag ökning under de senaste fem åren bland besökare med utländsk bakgrund. Det är en fråga som skulle kunna kopplas samman med aktiviteter mot nyanlända. Även om trenderna ännu inte är så starka så är de lovande och har nyhetsvärde.

8. I vilken utsträckning instämmer du i följande påstående? ”Det kommer fler ovana besökare till vår fjällstation/vandrarhem/destination sommardag, jämfört med för fem år sedan.”

	Antal	Procent	
Instämmer helt	3	16%	
Instämmer delvis	7	37%	
Instämmer något	7	37%	
Instämmer inte alls	1	5%	
Vet ej	1	5%	
Total	19	100%	

Kommentar: Drygt hälften instämmer helt eller delvis att det kommer fler ovana besökare jämfört med för fem år sedan. Bara fem procent instämmer inte alls i påståendet.

9. Hur bedömer du att säkerhetsmedvetandet har utvecklats hos era sommargäster/besökare under de senaste fem åren?

	Antal	Procent	
Betydligt mer säkerhetsmedvetna	0	0%	
Något mer säkerhetsmedvetna	2	11%	
Ingen förändring	6	32%	
Något mindre säkerhetsmedvetna	9	47%	
Betydligt mindre säkerhetsmedvetna	0	0%	
Vet ej	2	11%	
Total	19	100%	

Kommentar: Trenden är tydlig. Säkerhetsmedvetandet sjunker. Nästan hälften anser att det sjunker och cirka en av tio att det ökar vilket ger en nettoförsämring. Användes 2015.

10. Hur bedömer du att era sommargästers/besökares utrustningsnivå (kläder, tält, redskap etc.) har utvecklats under de senaste fem åren?

	Antal	Procent	
Betydligt mer välutrustade	0	0%	
Något mer välutrustade	4	21%	
Ingen förändring	7	37%	
Något mindre välutrustade	2	11%	
Betydligt mindre välutrustade	0	0%	
Vet ej	6	32%	
Total	19	100%	

Kommentar: Det sker en svag trend mot mer välutrustade turister. Samtidigt är trenden att deras säkerhetsmedvetande sjunker starkare.

11. Vilka är de vanligaste misstagen som era sommargäster/besökare gör när de förbereder och genomför en fjällvistelse ur ett säkerhetsperspektiv? (Markera de tre vanligaste)

	Antal	Procent	
Underskattar vädret och snabba väderförändringar	15	83%	
Litar för mycket på sina mobiltelefoners täckning	10	56%	
Har inte rätt klädsel för aktiviteten	6	33%	
Har inte rätt utrustning för aktiviteten (t ex tält, friluftskök mm)	3	17%	
Meddelar inte sin färdväg	3	17%	
Meddelar inte tid för avfärd eller förväntad ankomsttid	1	6%	
Rör sig inte i grupp	0	0%	
Underskattar avstånden	6	33%	
Underskattar sin egen kondition	11	61%	
Annat, vad	2	11%	
Total	18	317%	

Kommentar: De vanligaste misstagen som fjällbesökarna gör är att de underskattar vädret och dess snabba växlingar, underskattar sin egen kondition och har för stor tilltro till sin egen mobiltelefon och dess täckning.

Öppna svar-Annat, vad (2)

- Underskattar vägskick
- Ingen uppfattning

12. Tillhandahåller er fjällstation/vandrarhem/destination tips och information om fjällsäkerhet och säkra fjällvistelser?

	Antal	Procent	
Ja	15	79%	
Nej	2	11%	
Vet ej	2	11%	
Total	19	100%	

Kommentar: Åtta av tio svarar att de tillhandahåller säkerhetsinformation i någon form, endast en av tio svarar att de inte gör det.

13. Om ja, vilken slags information tillhandahåller ni? (Flera svar möjliga)

	Antal	Procent	
Länk till Fjällsäkerhetsrådets sida	4	29%	
Egen information på vår sajt	6	43%	
Information i bokningsbesked	2	14%	
Annan information, nämligen:	14	100%	
Total	14	186%	

Kommentar: Som ovan, användning för internt bruk.

Öppna svar-Annan information, nämligen: (14)

- Fjällsäkerhetsrådets broschyrer
- Information på station, via guider mm
- Tryckt information på plats. Guidade turer. Muntlig info över disk och i telefon.
- Information på plats, information i broschyr och personliga möten
- Broschyrmaterial från Fjällsäkerhetsrådet
- Muntligt och en broschyr
- Telefon, mail
- Vi har information från Fjällsäkerhetsrådet uppsatt på vår fjällstation
- personalen på stationen informerar
- Information på plats om rådande förhållanden och tips av våra fjälledare
- tryckt info
- Informationsblad
- Fjällsäkerhetsrådets foldrar och flyers finns på plats
- Även i print i våra olika guider(Vandring, MTB, Fiske) och periodvis i våra magasin

14. Tillhandahåller er fjällstation/vandrarhem/destination denna information på annat eller andra språk än svenska?

	Antal	Procent	
Ja	8	42%	
Nej	9	47%	
Vet ej	2	11%	
Total	19	100%	

Kommentar: Fyra av tio tillhandahåller säkerhetsinformation på annat språk än svenska. Det kan kopplas samman med trenden att andelen utländska gäster har ökat under de senaste fem åren.

15. Hur har följande aktiviteter på er fjällstation/vandrarhem/destination utvecklats de senaste fem åren?

15.1 Cykling på stigar och leder, utan stöd av lift eller motsvarande

	Antal	Procent	
Minskat mycket 1	1	6%	
2	0	0%	
3	6	33%	
4	7	39%	
Ökat mycket 5	3	17%	
Vet ej	0	0%	
Aktiviteten förekommer inte	1	6%	
Total	18	100%	

Kommentar: Nästan sex av tio svarar att cykel på led ökat de fem senaste åren.

15.2 Downhill på cykel, med stöd av lift eller motsvarande

	Antal	Procent	
Minskat mycket 1	1	6%	
2	0	0%	
3	3	17%	
4	1	6%	
Ökat mycket 5	1	6%	
Vet ej	1	6%	
Aktiviteten förekommer inte	11	61%	
Total	18	100%	

Kommentar: En nischaktivitet som de flesta inte erbjuder.

15.3 Löpning

	Antal	Procent	
Minskat mycket 1	0	0%	
2	1	6%	
3	5	28%	
4	8	44%	
Ökat mycket 5	3	17%	
Vet ej	1	6%	
Aktiviteten förekommer inte	0	0%	
Total	18	100%	

Kommentar: Fjälllöpningen är en fortsatt mycket stark trend som berör många och som kan kopplas till hälsotrenden.

15.4 Vandring - dagstur

	Antal	Procent	
Minskat mycket 1	0	0%	
2	0	0%	
3	6	33%	
4	8	44%	
Ökat mycket 5	2	11%	
Vet ej	2	11%	
Aktiviteten förekommer inte	0	0%	
Total	18	100%	

Kommentar: Det samma gäller vandring som är en traditionell aktivitet som fortsätter att öka.

15.5 Vandrning - med övernattnig

	Antal	Procent	
Minskat mycket 1	0	0%	
2	0	0%	
3	7	39%	
4	7	39%	
Ökat mycket 5	0	0%	
Vet ej	3	17%	
Aktiviteten förekommer inte	1	6%	
Total	18	100%	

Kommentar: Även vandrning med övernattnig ökar.

15.6 Fiske

	Antal	Procent	
Minskat mycket 1	1	6%	
2	1	6%	
3	7	39%	
4	5	28%	
Ökat mycket 5	0	0%	
Vet ej	4	22%	
Aktiviteten förekommer inte	0	0%	
Total	18	100%	

Kommentar: Fiske är en nischaktivitet som ändå lockar relativt många. Det vi inte har siffror på är hur många som fiskar.

15.7 Jakt

	Antal	Procent	
Minskat mycket 1	0	0%	
2	2	11%	
3	5	28%	
4	1	6%	
Ökat mycket 5	0	0%	
Vet ej	4	22%	
Aktiviteten förekommer inte	6	33%	
Total	18	100%	

Kommentar: Jakt ser enligt denna undersökning utan att minska något, men det är på ett begränsat underlag.

15.8 Klättring

	Antal	Procent	
Minskat mycket 1	0	0%	
2	0	0%	
3	7	41%	
4	2	12%	
Ökat mycket 5	0	0%	
Vet ej	1	6%	
Aktiviteten förekommer inte	7	41%	
Total	17	100%	

Kommentar: Klättringen ökar, men är också en aktivitet som närmare hälften av destinationerna/stationerna inte erbjuder.

15.9 Ridning

	Antal	Procent	
Minskat mycket 1	0	0%	
2	2	11%	
3	4	22%	
4	4	22%	
Ökat mycket 5	0	0%	
Vet ej	2	11%	
Aktiviteten förekommer inte	6	33%	
Total	18	100%	

Kommentar: Ridningen ökar något.

15.10 Paddling

	Antal	Procent	
Minskat mycket 1	0	0%	
2	1	6%	
3	7	39%	
4	3	17%	
Ökat mycket 5	0	0%	
Vet ej	2	11%	
Aktiviteten förekommer inte	5	28%	
Total	18	100%	

Kommentar: Nytt alternativ. Svag ökning för paddling.

15.11 Guidade turer

	Antal	Procent	
Minskat mycket 1	0	0%	
2	2	11%	
3	7	39%	
4	8	44%	
Ökat mycket 5	0	0%	
Vet ej	0	0%	
Aktiviteten förekommer inte	1	6%	
Total	18	100%	

Kommentar: Också en ny aktivitet. En nettoökning på 33 procent.

15.12 Andra aktiviteter

	Antal	Procent	
Minskat mycket 1	0	0%	
2	0	0%	
3	5	29%	
4	2	12%	
Ökat mycket 5	0	0%	
Vet ej	6	35%	
Aktiviteten förekommer inte	4	24%	
Total	17	100%	

16. Vilken är den största förändringen bland era sommargäster/sommarbesökare, eller den viktigaste pågående trenden i dag, jämfört med för fem år sedan? (Öppen fråga)

- Allmän vildmarktrend, hålla sig i form trend.
- Hälsotrenden, med att röra på sig, samt avkoppling, att kunna få ta det lugnt.
- Bekvämare, fler löpare, våra gäster har lättare packning, enklare skor. Fler som äter middag i restaurangen.
- Dagsvandringar med besök på olika fjälltoppar. Detta tack vare en aktivitet som heter Top of Arjeplog där lokalbor och turister deltar.
- Det är att det är en ny generation vandrare, som upptäcker Sverige.
- Fler fjällöpare
- Hälsotrenden är stark och visar sig tydligast i antalet löpare. Barn o barnfamiljer ökar också.
- Ytterligare stärkt intresse för den bekväma fjällupplevelsen.
- fler gäster med egna transportfordon
- Biking i alla dess former.
- Fler och fler vill ut i naturen, mängden besökare är nog den största förändringen.

- Gästen är mer aktiv, önskar i större utsträckning dagsturer där basen är en stuga el. lägenhet med självhushåll. Kortare men aktivare vistelser. Större efterfrågan på guidade turer. Gästen är mer medveten och bestämd om vad de önskar samtidigt som de behöver hjälp att komma igång

Kommentar: Den allmänna hälsotrenden är tydlig. Den kan kopplas till t ex löpar- och cykelboomen.

17. Genomför er destination/fjällstation/vandrarhem någon eller några aktiviteter mot nyanlända denna sommar?

	Antal	Procent	
Ja	3	16%	
Nej	10	53%	
Vet ej	6	32%	
Total	19	100%	

Kommentar: De är förvisso bara knappt två av tio som säkert vet att de genomför aktiviteter, men det är ändå en begynnande trend och något som är medialt intressant om det kopplas till fjällen som integrationsarena.

18. Om ja, vilken eller vilka aktiviteter genomför ni?

Svarsvärden (2)

- Vi anordnar "Tillsammans"-läger
- De senaste säsonger har vi tagit emot nyanlända och sponsrat med vistelse och aktiviteter. Det kommer utan tvekan ske även i sommar!